

[Kirkeministeren.]

ønskelig klarhed af Peder Madsens ord. Skiftende biskopper har gennem tiderne varetaget deres tilsynspligt i overensstemmelse med den 28. artikel i den augsburske konfession, som jo også biskop Fuglsang-Damgaard henviste til som begrundelse for den enighed „i det væsentlige“, hvormed biskopperne stod bag biskop Høgsbro i hans behandling af Kalmeyersagen. Det biskoppelige embedes tilsynsret begrundes her, som allerede den ærede forespørger sagde, alene ved Guds ords myndighed uden menneskelig magt, og den håndhæves ved råd og vejledning, ved samtale, formaning og irettesættelse — sådan som det jo også er tilfældet i den foreliggende sag. Dette tilsyn har givetvis altid fundet sted og finder stadig sted i vid udstrækning, uden at ministeriet har kendskab dertil.

Som sagt, en biskops tilsynsret og tilsynspligt er indiskutabel. Men hvordan tilsynsplikten varetages, med hvilket mål af salt og ynde, med hvilken grad af åndelig myndighed, med hvilken psykologisk sans, ja, derom kan naturligvis altid diskuteres; herom vil der altid være højst forskellige meninger, og hver enkelt biskop må alene stå for det ansvar, der er forbundet med hans høje embede. Det er rigtigt, som det ærede medlem fremhævede, at vor kirkeforfatning ikke kender til noget bispekollegium, hvor biskopperne i fællesskab kan fælde autoritative afgørelser. Biskop Fuglsang-Damgaard sagde da også i en udtalelse til Information den 10. september, at på grundlag af den augsburgske konfession kunne biskopperne give biskop Høgsbro tilslutning i hans behandling af sagen, selv om de hver for sig ville have handlet på deres måde, hvis de selv havde været stillet over for sagen. Én ville måske have valgt samtalens vej til ende og ikke brevvekslingens; én ville måske have udtalt sig skarpt, en anden mildere; én ville måske have visiteret mere, en anden ville måske ikke have stillet de spørgsmål, som biskop Høgsbro stillede i et af sine breve, og som vist må siges at være den egentlige årsag til, at det ærede medlem hr. Helge Larsen i dag stiller denne forespørgsel.

Det ærede medlem er af den mening, at biskoppen ikke har ret til at stille pastor

Kalmeyer over for de tre alternativer, der er indeholdt i de nævnte spørgsmål, men mon dog ikke alligevel, som allerede sagt, det ærede medlem dramatiserer denne sag mere, end rimeligt er. Ganske uanset det ærede medlems og andres personlige vurdering af spørgsmålenes formulering må det dog vist siges, at så vist et alternativ er et valg mellem muligheder, der udelukker hinanden, indeholder spørgsmålene intet alternativ. Biskop Høgsbro stiller en række spørgsmål for at få at vide, om læsningen af hans breve har ændret visse af pastor Kalmeyers meninger, og han ønsker at høre præstens eget skøn om forholdet mellem hans teologiske syn og hans embedes varetagelse. Dertil er han i sin ret, jeg gentager, uanset om andre finder spørgsmålene psykologisk set kloge og rigtige. Præsten er ikke blevet stillet over for en alternativ tvangssituation, der er ikke rejst krav om tjenstlig undersøgelse, Kalmeyersagen befinder sig inden for biskoppens suveræne tilsynsområde. Kirkeministeriet har kun modtaget en rent orienterende redegørelse. Dette sidste antagelig fordi sagen er blevet genstand for presseomtale, hvad man noksom kan beklage af hensyn til den rolige og saglige meningsudveksling, som forhåbentlig fortsat må finde sted mellem de to parter.

Men det ærede medlem hr. Helge Larsen tager fejl, når han påstår, at det yderste, en biskop kan tillade sig, må være eventuelt at indstille til kirkeministeriet, at den pågældende præsts forbliven i folkekirken tages op til overvejelse. Biskoppen har fra gammel tid ret til uden ministeriets indblanding at nedsætte en provsteret, d. v. s. en ret, hvori sidder provsten og en dommer på stedet. Provsterettens kendelse, positiv eller negativ, kan prøves først ved landemøde med biskop og stiftamtmand og dernæst eventuelt ved højesteret. Det skete som bekendt i Arboe-Rasmussensagen, hvis uklare forløb har vist, at det ikke er nogen lykkelig udvej.

Jeg kunne have lyst til her at nævne en ting, som jeg er stødt på under arbejdet med denne redegørelse. I Arboe-Rasmussensagen var det jo en egnsbiskop, biskop Poulsen i Viborg, der var dommer i sagen ved landemødet. Der har jo gennem tiderne været ført en diskussion om betimeligheden